

М. М. Гоголь

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки та управління

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В УКРАЇНІ

Перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності (далі — МСФЗ) значно покращує умови для потенційних інвесторів в економіку України, оскільки створює необхідні рамкові умови щодо прозорості звітності та систем обліку взагалі. Така позиція з боку закордонних інвесторів пояснюється тим, що національні бухгалтерські стандарти недостатньо розкривають інформаційну сутність та корисність відповідних операцій.

Використання МСФЗ в Україні зустрічалось до 2015 року лише в окремих випадках, коли господарство функціонувало завдяки іноземним вливанням або мало безпосередні зв'язки з міжнародними ринковими операціями. Але більшість українських підприємств розуміють, що принципи МСФЗ, на яких формується ця звітність, дозволяють відобразити істинні майнові можливості підзвітного підприємства, що надасть можливість отримання інформації для прийняття управлінських рішень, залучення вітчизняних та іноземних інвесторів, розширення ринків збуту продукції, збільшення довіри з боку існуючих та потенційних партнерів. На сьогодні законодавством України передбачено заходи щодо співробітництва Мінфіну з Радою міжнародних стандартів фінансової звітності щодо впровадження та регулювання МСФЗ. Одним із основних напрямів стратегії є законодавче регулювання порядку застосування міжнародних стандартів [1].

Офіційно наказ стосовно складання відповідними підприємствами звітності за МСФЗ у нашій країні існує, і для більшості організацій забезпечення сучасного міжнародного рівня звітності є завданням реальним, що допоможе стабілізувати та розвинути можливості підприємства на світовому ринку. Крім того, використання МСФЗ зацікавить і ті господарства, які не планують виходити на світовий ринок, бо надання інформації у даній звітності покращить ефективність управління підприємством. Для формування якісної, правдивої, достовірної, зрозумілої фінансової звітності (що дозволить їй стати зрозумілою

керівникам, інвесторам тощо) необхідним є чіткий поетапний період адаптації ведення бухгалтерського обліку та складання звітності відповідно до міжнародних стандартів. Враховуючи таку ситуацію в нашій країні було редактовано Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [2], доповнено його окремою статтею 12-1 «Застосування міжнародних стандартів», відповідно до якої для складання фінансової звітності застосовуються міжнародні стандарти, якщо вони не суперечать цьому Закону та офіційно оприлюднені на веб-сайті центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики. Публічні акціонерні товариства, банки, страховики, а також підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами. Підприємства, крім тих, що зазначені в частині другій цієї статті, самостійно визначають доцільність застосування міжнародних стандартів для складання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності.

Відповідні доповнення були внесені і до Податкового кодексу України (п. 44.2) [3], де зазначено, що платники податку, які відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» застосовують міжнародні стандарти фінансової звітності, ведуть облік доходів і витрат та визначають об'єкт оподаткування з податку на прибуток за такими стандартами з урахуванням положень цього Кодексу.

Але сучасний напрямок розвитку України у складі Європейського Союзу вимагає від деяких бухгалтерів вміння і знання формування звітів відповідно до МСФЗ. Тому процес організації обліку, перш за все, потребує визначення керівником підприємства стратегії впровадження МСФЗ. Нині пропонується у більшості підприємств використовувати два підходи впровадження з формування звітів відповідно до МСФЗ, по-перше, конверсія — подвійне ведення обліку, за національними і міжнародними стандартами. По-друге, трансформація звітності — звітність, сформована за національними стандартами, коригується у кінці періоду до МСФЗ.

Процес організації обліку пропорційно пов'язаний із формуванням звітності, як за міжнародними, так і за національними

стандартами. Від направлення облікової політики підприємства та регламентного регулювання організації обліку буде залежати, який формат звітності має надавати користувачам підприємство. Враховуючи направленість розвитку України у Європейське співтовариство, аграріям доцільно поступово переходити на складання звітів за міжнародними стандартами. Але це вимагає розробки нової облікової політики підприємства відповідно до МСФЗ. Крім того, перевагами звітності за міжнародним форматом є зрозумілість, достовірність, простота використання, що вплине на своєчасне виявлення недоліків і їх усунення керівниками підприємства, а також на залучення іноземних інвесторів.

Література

1. Концептуальна основа фінансової звітності [Електронний ресурс] : IASB; Стандарт, Міжнародний документ, Концепція від 01.09.2010. — Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/929_009. — Назва з екрана.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні [Електронний ресурс] : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main>. — Назва з екрана.
3. Податковий кодекс України [Електронний ресурс] : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI із змін., внес. згідно із законами України (станом на 31.05.2016). — Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>. — Назва з екрана.